fonia a IV-a în fa minor op. 36 de Piotr Ilici Ceaikovski, cu forță și siguranță. O interpretare foarte personală ne pare a fi realizat Dorel Pașcu în *Simfonia „Oxford"*, cu deosebită vigoare și vivacitate.

În seara următoare prezentată de muzicologul Elena Zottoviceanu am putut urmări perindarea la pupitrul aceleiași Filarmonici din Ploiești a altor tineri dirijori : Liviu Buiuc în *Preludiile* de Franz Liszt, Mihaela Roșca în *Simfonia I-a în Mi bemol major op. 13* (partea I) de George Enescu, Florin Totan — cu romantism de prestanță în *Simfonia a II-a în Do major op. 61* (părțile III și IV) de Robert Schumann și, alături de Emil Aluaș, în părțile III și IV ale *Simfoniei a IV-a* de Piotr Ilici Ceaikovski, pe Mihai Vâlcu, surprinzător de expresiv și degajat, cu siguranță și eficiență.

Seara a treia și ultima a festivalului prezentată de compozitorul Nicolae Brînduș a înfățișat publicului încă un trio de dirijori tineri : Mihai Damian — temerar și unic în curajul său de a aborda o lucrare simfonică românească contemporană a unei tinere compozitoare, *Anna Perena* de Violeta Dinescu, reușind o bună interpretare, apoi Ion Marin în două lucrări dificile mai ales pentru culoarea orchestrală specifică — *Poemul în Mi bemol major pentru vioară și orchestră* de Ernest Chausson și *Ma mère l'Oye* de Maurice Ravel — interpretînd cu aplomb, siguranță și eficiență gestică, precum și Mihai Diaconescu — expresiv in *Simfonia a IX-a în mi minor „Din lumea nouă"* (părțile II și IV) de Antonin Dvořak. O mențiune cu totul specială pentru interpretare merită violonista Cristina Anghelescu, în *Poemul* de Chausson.

Moment de confruntare cu publicul, rampă de lansare pentru talentele evidențiate, „Festivalul tinerilor dirijori" se impune ca o necesitate a culturii muzicale românești, contribuind direct la educarea estetică a publicului, fapt care a fost relevat și în cadrul dezbaterii critice care a fost organizată la casa memorială „Cezar Petrescu" în ultima zi a festivalului. Aici s-au formulat concluzii și sugestii pentru edițiile viitoare, care se vor mai ample, mai eficiente. S-au propus cu această ocazie îmbunătățiri ale structurii festivalului. Acesta ar trebui să se transforme într-un festival concurs unde să fie invitați să asiste și să se producă și dirijori consacrați, care vor putea împărtăși tinerilor dirijori din experiența lor ; festivalul să fie cuplat și cu un curs de dirijat. Totodată, un curs de inițiere muzicală pentru copiii și tinerii din orașul Bușteni ar fi binevenit. Pentru lansarea tinerilor dirijori prezenți în festival s-a propus programarea acestora și în concerte lunare pe care, fie Filarmonica din Ploiești, fie Filarmonica din Brașov să le susțină la Bușteni. De asemenea, unele din manifestările muzicale din București ar putea fi programate la Bușteni, unde există un public dornic de a audia muzică și de a aprofunda problematica acesteia. Ar fi de dorit ca muzica românească să intre consecvent în viziunea interpretativă a tinerilor dirijori, valorificîndu-se astfel un bogat patrimoniu spre cunoașterea publică.

Constituind o fructuoasă acțiune cultural-educativă pentru public și o bogată experiență pentru tinerii dirijori implicați, Festivalul de la Bușteni s-a relevat ca o frumoasă reușită cu luminoase perspective de desfășurare în viitor.

Mihaela MARINESCU

Simfonia IX-a de Beethoven la Constanța

Mihai Frimu, Vasile Ghițescu, Moldova Ghițescu-Alexandrescu, Ion Baston, Ion Antoniu, Aurel Alexandrescu, Ion Morozov. Ctitori ai mișcării muzicale constănțene. Întemeietori de coruri, de grupuri orchestrale, militanți pentru educația muzicală a maselor.

Garabet Avakian, Dragoș Alexandrescu, Varujan Cozigian —, străluciți muzicieni care și-au făcut ucenicia la Constanța și au rămas o viață legați de orașul de la mare...

Care dintre ei ar fi visat, în urmă numai cu două decenii, un concert cu *Simfonia a 9-a* de Beethoven în versiunea unei orchestre constănțene, cu săli arhipline ?

La început de iunie, după trei ani de existență a ansamblului orchestral, după o stagiune în care a derulat o Integrală a *Simfoniilor* și *Concertelor* lui Beethoven, în Sala Teatrului Liric a răsunat marea *Simfonie cu cor* a lui Beethoven.

Un muzician talentat, pasionat, Paul Staicu a îndrumat un ansamblu pînă pe culmile necesare pentru a da glas marii simfonii beethoveniene.

Sărbătoare a fost în viața Constanței, în sufletul sutelor de oameni care au ascultat, pentru prima oară, copleșitoarea meditație beethoveniană, operă care sintetizează drumurile a veacuri de artă, deschizînd căile altor secole.

La capătul unei stagiuni, Simfonia a 9-a, interpretată de ansamblul constănțean cu concursul Corului Radioteleviziunii Române sub bagheta lui Aurel Grigoraș și a unui grup de soliști ai Operei Române — Gerda Radler, Rodica Mitrică, Florin Diaconescu, Dan Zancu — a sunat drept un simbol al puterilor creatoare ale muzicienilor orașului.

La capătul unei Integrale beethoveniene, — act de cultură solicitînd o organizare muzicală și un sentiment al perspectivei pe care nu le găsim întotdeauna chiar și în marile centre muzicale ale lumii —, *Simfonia a 9-a* a atestat locul pe care opera lui Beethoven l-a avut în formarea ansamblului, în omogenizarea compartimentelor sale, în însușirea elementelor de bază ale culturii interpretative.

Asalturile primei mișcări, impetuozitatea, precis direcționată a Scherzolului, adînca reculegere a Adagioului, complicatele linii ale Finalului Simfoniei a IX-a au găsit la Constanța interpreți de vibrație, maximă dăruire și abnegație în susținerea marilor cauze muzicale.

Profesionalitatea versiunii, căldura și înțelegerea publicului, au fost suprema demonstrație a puterilor ansamblului în viața spirituală a marelui oraș, a atestat un drum, a deschis căile orchestrei spre noi acte de cultură pentru viitoarea stagiune (Paul Staicu se gîndește la noi integrale, la simfoniile lui Mendelssohn Bartholdy, Schumann, Brahms, paralel cu o

https://biblioteca-digitala.ro

istorie a simfonismului românesc), reprezentînd indiscutabil un exemplu pentru organizatorii vieții artistice din alte centre ale țării.

Iosif SAVA

Corul „Bach" la 50 de ani de activitate

În realitate ceva mai bine de 50 de ani de fructuoasă și statornică dăruire în ogorul muzicii culte, căci corul „Bach" a luat ființă în toamna anului 1931. Întemeiat de către prestigiosul organist și dirijor Franz Xaver Dressler (decedat în 1981) și de către un colectiv de entuziaști iubitori de muzică, corul a dat viață și în Sibiu unui mare număr de capodopere vocal-simfonice, create de J. S. Bach, G. F. Händel, J. Haydn, W. A. Mozart, Ch. W. Gluck, L. v. Beethoven ș.a. În țara noastră unele dintre aceste lucrări au cunoscut prima lor audiție la Sibiu. Amintim : Missa în si minor și Magnificat de J. S. Bach, Samson, Triumful timpului și adevărului și Susana de G. F. Händel ș.a.

Repertoriul corului cuprinde și valoroase creații vocal-simfonice autohtone, ca „Zilele de aur" de Gh. Dumitrescu „Pe lespedea eroilor" de S. Sarchizov, Balada pentru cor, bariton și orchestră de M. Jora, Cantata păcii și Cantica humana de F. X. Dressler.

Condus acum de valorosul muzician Kurt Philippi și talentata muziciană Elke Jähnig-Pop, corul „Bach" a prezentat marți 15 iunie 1982, în primă audiție absolută, Cantata pentru soprană, cor și orchestră de Hans Peter Türk, lucrare dedicată corului Bach. Compusă pe un text de Joachim Wittstock și utilizînd un expresiv limbaj modal cromatic, cantata relatează obiceiuri de Anul Nou și de nuntă la sași. O discretă atmosferă folclorică se instalează permanent, deși lucrarea are certe valențe originale. Soliștii concertului au fost : Emilia Petrescu, Maria Suciu și Bogdan Pancu. A dirijat subtil Elke Jähnig-Pop.

În numele Filarmonicii și a iubitorilor de muzică sibieni, profesorul Toma Tohati a dedicat — în cuprinsul programului de sală — alese rînduri jubiliare corului „Bach", urîndu-i noi succese.

Gheorghe ȘOIMA

Lauda Corului

Avem firească înclinare de a învălui trecutul într-o aură de mister, de a-l investi cu atributele unui maxim avantaj valoric, de a-l socoti de un perfect confort spiritual, uitînd că el trăiește în noi prin cîteva fapte de excepție, selectate nu numai din noianul altora „pierdute" ci și decantate din ceea ce adesea poate să fi fost și rar și întîmplător și nesemnificativ. Ne obișnuim astfel cu etichetările, cu proiectarea asupra dinamicii unui întreg fenomen a staticului unui singur moment, fie el și de excepție, cum spuneam.

Dacă ne gîndim la fenomenul muzicii noastre corale, la însemnătatea lui pentru componistica și viața muzicală românească a sfîrșitului de secol al XIX-lea și a deceniilor de pînă la Unirea cea Mare, spunem imediat Corul lui Musicescu, Corul „Carmen", Corul lui Vidu, acoperind astfel, printr-o reprezentare axiologică numai intuitivă, o realitate complexă și evident mai diferențiată. Lor însile suficiente, asemenea trimiteri mentale — pînă la urmă „simulacre" ale respectivei realități — conțin în ele, la diferite grade și puteri de înfăptuire artistică, și existențele celelalte : corurile lui Dima, al lui Paulian, al lui Hubic, ale altor profesioniști sau numai entuziaști, cele numeroase ale orașelor și satelor.

Să ne înțelegem : atîta timp cît este vorba de un fenomen social, nimeni nu va putea nega și aprecia îndeajuns forța pe care au avut-o corurile — cele ale satelor bănățene, de pildă — în trezirea și alimentarea conștiințelor, pentru a nu mai vorbi de mutațiile petrecute în gustul și chiar instinctul artistic odată cu impactul dintre muzicalitatea spontană, ingenuă și forma profesional-constituită a corului. Un fenomen clar de aculturație ! Da, dar cu ieșirea învingătoare, cred, la nivelul sintezei și nu al amestecului alogen al elementelor, a muzicalității originare folclorice, chiar dacă afectată de schimbări fundamentale, între care însușirea cîntării multivocale.

Atîta timp însă cît intră în joc muzica în și prin cor, cea raportată, deci, nu în primul rînd la starea de spirit istorică ci la cerințele actului interpretativ, la posibilitatea realizării acestuia, este clar că discuția se plasează într-o zonă în care criteriile sînt pendinte de acel grad de cultură profesională care numai în urma unor anevoioase și încăpățînate acumulări poate asigura progresul real, atingerea și menținerea nivelului permanent de perfecțiune.

Între corurile menționate în primul rînd și între celelalte, distanța — măsurată în unități de calitate — era în raport direct cu stadiile parcurse înlăuntrul straturilor (rămînînd, în genral, neconfundabile) cărora mai avansatele sau mai modestele coruri le aparțineau. Dar luate pînă și în sine, aceste formații-exponent (ne referim evident la corurile avansate, la cele cu faimă) ar suporta anevoie unor testări ținînd seama de parametri actuali. Și nu numai pentru că în climatul de odinioară excepția, particularul nu putea reprezenta o detașare spectaculoasă de general, ci și pentru că, astăzi, nivelul și exigențele actului interpretativ au crescut proporțional de cîteva ori pe toată extensia fenomenului.

Am avut într-un răstimp oarecare, prilejul de a vedea în ce măsură tradiția corului românesc este relevantă, atît în sensul continuității cît mai ales al ascensiunii ei.

Am asistat la Lugoj la o repetiție a Corului „Ion Vidu", în fapt un veritabil concert, în care exigențele „programului" și nivelul interpretării nu au lăsat loc improvizației, întîmplătorului. O lecție de pedagogie corală, în același timp, de vreme ce Remus Tașcău, dirijorul care a dus corul nu odată la performanțe ale profesionismului, poate să obțină de la acest organism muzical acuratețe și suplețe în redarea discursului, insuflîndu-i conștiința muncii metodice, adesea istovitoare, de perfecționare a tehnicii vocale de ansamblu. Piesele contemporane, datorate

https://biblioteca-digitala.ro